СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 53. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 5-го березня 1940. No. 53. Jersey City, N. J., Tuesday, March 5, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПЕРЕСТОРОГА НАЙВИЩОГО СУДДІ МУРФІЯ

ВАШИНҐТОН. — Член найвищого суду, Френк Мурфі, виголосив перед студентами права Нюйорського університету промову, в якій перестерігав їх, що загроза для нашої нинішньої демократії лежить у тім, що всякі демаґоґи, ніби то в обороні демократії, шукають жертвенних козлів серед ріжних політичних, релігійних і економічних груп та в той спосіб видряпуються до впливів і влади. Ці демаґоґи цькують проти інших людей, обвинувачують їх у прогріхах супроти демократії і викликують ненависть до них. Мурфі накликав будучих правників: „Нагадуйте безустанно демократичним людям, що в нації, розірваній підозріннями і ненавистю, демократичні благодаті не всилі вдержатись".

ПОЛІТИЧНІ РОЗМОВИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Тепер виходить на яв, що в часі своєї вакаційної поїздки по морі президент Рузвелт розмовляв не з представниками европейських країв, тільки з представниками трьох полудново-американських країв: Панами, Кольомбії і Коста Рікн. Предметом його розмов була гіпотетична оборона Панамського каналу на випадок нападу з котроїнебудь сторони. Представники згаданих країв згодилися, що на випадок війни відступлять американським военним літакам до диспозиції свої летунські майдани і бази.

МІРИ СУПРОТИ РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія заявив, що місто Ню Йорк, коли перебере під свій заряд підземні залізничі лінії, не буде узнавати старих контрактів з юніями. Робітники на підземних залізницях уважутимуться міськими робітниками. Як таким, їм буде відмовлене право страйку. Також місто не признаватиме засади „замкнення підприємства" для всіх інших робітників, крім юнійних.

ЕМІҐРАЦІЯ РОБІТНИКІВ ДО КАЛІФОРНІЇ.

САН ФРАНСІСКО. — Стейтова влада Каліфорнії зажурена тим, що з весною багато вандруючих фармерських робітників знов тягнуться до стейту Каліфорнії, в надії знайти працю в тім „медом і молоком текучім краю". Влада перестерігає, що їх стейт не є такий „молоком текучий", як дехто собі уявляє. Фармерство в Каліфорнії є дуже спеціялізоване і фармер з інших стейтів не надаватиметься до кваліфікованої праці. Крім того стейт має подостатком власних робітників. Ті, що туди вдаються, звичайно зазнають гіркого розчарування.

В ОБОРОНІ ЧУЖОРОДЖЕНИХ.

ВАШИНҐТОН. — Американський комітет оборони чужороджених після дводневої конференції видав зазив, звернений до федерального конґресу, до стейтових леґіслятур і цілого американського народу, в якім перестерігає, що тепер певні американські політичні кола стараються викликати ненависть до чужинців і чужороджених американських громадян, витворюючи штучне переконання, що це вони винуваті за безробіття, злочини і шпигунство в Америці. Вслід за тим у конґресі внесено цілу низку законопроєктів, які мають на цілі значно обмежити права чужороджених. Таке поступовання є загрозою прав для всіх американців.

ПРЕЗИДЕНТ В ОБОРОНІ ЧУЖОРОДЖЕНИХ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт вислав до Американського Комітету Оборони Чужороджених листа, в якім одобряв його роботу і висказував потребу чуйности проти спроб деяких кол в Америці, що хотілиб обмежити права для чужинців і чужороджених американських громадян. Таке обмеження не стримається на чужороджених, а вкінці буде примінене і до родовитих американців.

ДАЛЬШІ ПРОТЕСТИ ПРОТИ ПРОФ. РОСЕЛА.

НЮ ЙОРК. — Крім протесту протестанського єпископа Менінґа внесли протест 77 місцевих католицьких орґанізацій „Лицарів Колюмба" проти назначення анґлійського вченого, Бертранда Росела, професором нюйорського університету. В протестах говориться, що проф. Росел є відомий з того, що ширив безбожницькі ідеї, а також є проти загально принятих моральних засад. Заряд університету відповів, що професор Росел не буде викладати про свої моральні засади, чи про релігійні погляди, тільки про математику і льоґіку. Але ці вияснення не помагають, бо церковні кола переконані, що в часі викладів кожний професор переносить на учеників також свої погляди на всі інші суспільні справи.

ЗА ОБЕЗПЕЧЕННЯ АВТ.

ОЛБАНІ. — Завідуючий департаментом обезпечень, Пинк, подав до стейтової леґіслятури звіт, у якім каже, що треба конче ухвалити закон, на основі якого був би обезпечений кожний автомобіль на випадок завдання комусь шкоди. Тепер таких обезпечень є лише на 30%.

НІМЕЧЧИНА ПОЗУЄ

ТОКІЮ. — Німеччина хотіла показти перед Велесом, що вона вже виграла війну і тому „подиктувала" точки замирення. Та це була тільки „поза". Так думають у Японії.

ШІСТЬ ОСІБ ЗГИНУЛИ У ВИПАДКУ

На мокрій дорозі на віядукті на 155 вул. в Ню Йорку поховзнувся в неділю зполудня автомобіль, розбив залізну огорожу дороги й упав на вулицю, 40 стіп нижче від віядукту. Всі шість пасажирів авта згинули, пять на місці, а власник, Герман Унґер, по дорозі до шпиталю.

Доперва три години по випадку, могла поліція ствердити тотожність жертв.

СМЕРТЬ ПІДЧАС ШЛЮБУ ДОЧКИ

Е. Б. Канон з Форт Ворт, у стейті Тексас, повів свою дочку до шлюбу, віддав її по звичаю молодому, поцілував її як молоду й зараз упав на землю без притомности. Поки до нього підійшов лікар, він уже був неживий.

НЕ МАВ ЩО РОБИТИ...

Перед одним міським судом у Ню Йорку поставлено 22-літнього Антонія Ґебію, обвинуваченого за те, що ходив собі від одного пожарного алярму до іншого й, накручуючи їх, у цей спосіб алярмував пожарних сторожів. Запитаний суддею, чому це робив, обвинувачений відповів, що він не мав що іншого до роботи. Суддя засудив його на трицять днів праці у вязниці.

ВТІХА ІЗ ЗНАЙДЕНОГО ЦЕНТА

Сол Блум, конгресмен з Ню Йорку, має звичай класти кожного дня по дорозі до конґресу на сходи капітолю у Вашинґтоні новий цент. Він часто жде десь на боці, поки хтось його знайде. Каже, що навіть така мала знахідка тішить знахідника.

МАГОМЕТАНИ ПРОТИ ІНДІВ

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Індійські магометани, яких є в Індії коло 90 міліонів, звернулись до американців з проханням взяти їх в оборону перед індами (гінду), яких є коло 250 міліонів, а які хотілиб заволодіти цілим краєм. Є це звернене проти Всеіндійського Конгресу, що, як відомо, є під впливом Ґандія і домагається незалежности Індії. Магометани називають владу цього конґресу „тиранією" і кажуть, що вони не мають нічого спільного з індами і їхніми змаганнями добути від Анґлії незалежність. Кажуть, що та „незалежність" означалаб володіння індів над магометанами.

ПРОПОНУЮТЬ МОЛОКО ПО 5 ЦЕНТІВ ЗА КВАРТУ

Представник федерального департаменту рільництва запропонував міському урядові Ню Йорку, щоб він порозумівся з федеральним урядом за продаж молока по 5 центів за кварту для безробітних та тих робітників, що заробляють мало.

Урядник сказав, що таке зарядження булоб корисне навіть для фармерів, бо воно збільшилоб споживання молока на яких чверть міліона кварт денно.

„ВИДЮЧЕ ОКО"

Переходячи перехрестя доріг Труп Евеню і МекДонов Стр. у Бруклині, Ню Йорк, попав під авта старий сліпий чоловік й згинув на місці. Поліція не могла знайти коло нього ніякого документу. Сподіваючися, що хтось остаточно прийде до вбитого, поліція лишила на вулиці тіло, а коло нього його німецьку вівчарську собаку, що видно водила його н місті.

Посидівши довший час, пес нагло схопився з місця й побіг кудись. За три чверти години через товпище людей довкола тіла продерлася старушка. З нею йшла собака, держачися старушки за запаску. Старушка подала своє ймення й ствердила, що вбитий це її чоловік.

Її покликала здому собака. Прийшовши додому, пес так довго скавулів і гавкав, поки вона не вибралася з ним на вулицю. Він її повів просто на місце випадку.

ДОБИВСЯ ПРАЦІ ЗАГРОЗОЮ

В часі, як президент Арґентини Орґіс говорив у суботу вечором на радіо, на дах урядової радіостації дістався один безробітний і загрозив, що він кинеться з даху, якщо йому не дадуть якоїсь праці. Президент казав дати йому заняття в однім урядовім бюрі.

САМОГУБСТВО В ШПИТАЛІ

З другого поверху шпиталю Мавн Синай у Ню Йорку вискочив старий бизнесмен Натан Френклин, котрому три дні передтим зроблено операцію. Його скок з вікна побачив переїжджаючий шофер таксівки й повідомив шпиталь. Розслід показав, що Френклин журився операцією.

ЗАВЗЯТИЙ САМОГУБЕЦЬ

Капітан корабля „Мормокдор" з підприємства Мур енд МекКормик Ко. повідомив поліцію в Ню Йорку, по приїзді свого корабля до нюйорського порту, що на його кораблі поповнив самогубство 21-літній Матю Мур з Каліфорнії. Молодий чоловік всів на корабель у Буенос Айресі і, як лише корабель виплив на повне море, пробував поповнити самогубство, кидаючися в море, але моряки корабля до цього не допустили. Коли моряки попустили трохи в стереженні його, він застрілився, коли корабель підїжджав до Ню Йорку.

Капітан не міг подати причини самогубства. Мур мав асекураційні поліси й банкові депозити на суму сто тисяч долярів.

НОВИЙ ВЕЛИКАН ПОВІТРЯ.

Новий літак підприємства Кертис-Райт на пробі в порті в Ст. Луіс. Його розпяті крила мають 108 стіп, довжина 75 стіп. Може повезти 36 пасажирів.

ФОРТИФІКУЮТЬ БАСАРАБІЮ

БУКАРЕШТ. — З весною Румунія надіється поширення военних теренів. І рахується серіозно з тим, що може прийти до війни з Советами. Тому і так поспішно фортифікує в Басарабії румунсько-советську границю.

ВІЙНА З ВЕСНОЮ,

ПАРИЖ. — Таке є загальне переконання, що ще цього місяця зачнеться велика німецька офензива, а з нею початок властивої війни.

СТАЛІН РЯТУЄ СВІТ.

МОСКВА. — Таке передає Тасс, советська пресова аґенція. Советська „Правда", обговорюючи теперішню війну, яка вже триває 6 місяців, іще раз підкреслює, що її завинив британський і французький імперіялізм. І каже, що ті імперіялісти поширилиб ту війну на цілий світ. Але до цього не допускає—миролюбивий і мудрий Сталін.

СПЕКУЛЯЦІЯ У ЛЬВОВІ.

МОСКВА. — „Правда" доносить зо Львова, що там викрито спекулянтів чужою валютою і золотом. Їх, а також і пачкарів, арештовано.

ВИНИЩУЮТЬ ПОЛЬСЬКУ ІНТЕЛІҐЕНЦІЮ.

ЛОНДОН. — Так пише лондонський „Таймс" про націстичну політику на землях давньої Польщі, що є тепер під німецькою окупацією.

НА ГРАНИЦІ ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРН (Швайцарія). — Стверджують, що Німеччина згромадила більшу скількість війська на швайцарсько-німецькій границі, недалеко Франції. Це толкують собі так, що незабаром буде велика зміна на західньому фронті.

УРЯДУВАТИМЕ ПОЛЬСЬКИЙ КОМІТЕТ.

ЖЕНЕВА. — Німеччина дала згоду на те, щоб американською допомогою для Польщі завідував польський комітет. До цього комітету належатиме також один жид. Загальна допомогова акція є ведена під іменем Американського Червоного Хреста.

ГІТЛЄР ХОЧЕ ВЛАДИ НАД ЦЕНТРАЛЬНОЮ ЕВРОПОЮ.

БЕРЛІН. — Американські кореспонденти пишуть, що була погана погода, коли опускав Берлін американський підсекретар стейту Велес, особистий висланник президента Рузвелта. І кажуть, що й такі самі погані інформації вивіз він з Німеччини по розмовах з Гітлєром, Рібентропом, Ґесом і Ґерінґом, як найвизначнішими націстичними вождами. Мир в Европі, як казав Гітлер, може наступити тоді, коли віддасть Німеччині контролю над цілою середущою Европою, включно з Мадярщиною, себто над 130 міліонами людей. Чи так дійсно є, ніхто не знає. Преса про це нічого не пише. Офіційних звідомлень нема, а є тільки здогади. Як відомо, місія Велеса має приватний характер. Тому і нема офіційних звідомлень. Та якби і були, то й вони не подалиб дійсної правди.

НОВА ВОЄННА ТРАГЕДІЯ.

ЛОНДОН. — Наслідком бомбардування німцями британського корабля „Домаля" згинуло понад сто людей. Загинулі є майже самі індійці, що служили до війни на німецьких кораблях, а тепер вертались до Індії.

ЗНИЩИЛИ ВЛАСНИЙ ЛІТАК.

ЛОНДОН. — Зістрілено британський бомбовик самими анґлійськими летунами. Взяли його за німецький літак. Ніхто не виясняє, як це могло статись.

ЗАБОРОНА ПОЛЯКАМ ЖЕНИТИСЬ.

ПАРИЖ. — Польська пропаґанда подає, що націстична влада не дозволяє полякам женитись. Каже, що в Польщі біда і нема мешкань для нових подруж. Це так має бути в польськім ґубернаторстві.

ЧОГО ВЧАТЬ НІМЦІ ПОЛЬСЬКУ МОЛОДЬ?

ПАРИЖ. — Польська пропаґанда передає, що в школах у варшавськім ґубернаторстві вчать польських дітей любити Німеччину і бути їй вдячними за те, що завела в краю порядок. Далі кажуть дітям, що Польща вже ніколи не повстане, бо поляки не є спосібні собою правити і мати свою власну незалежну державу.

НЕМА НІЯКИХ ФІНСЬКИХ ПЕРЕМОГ, КАЖЕ МОСКВА.

МОСКВА. — Це „абсурд" говорити про якісь перемоги фінської армії. Таке подає советська пропаґанда через свою аґенцію Тасс.

ВЕЛИЧЕЗНІ СОВЄТСЬКІ ВТРАТИ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Совети далі наступають, висилаючи до бою щораз нові сили. Обчисляють, що кожного дня гине до 4,000 советських жовнірів. Шпиталі в Ленінґраді завалені раненими. Впродовж трьох місяців війни з Финляндією Совети втратили до 200,000 вояків як убитих. Крім цього стратили коло 1-000 повзів і до 600 літаків. Таке передають американські кореспонденти.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МУСИМО!

Наше життя в Америці мусить бути піддане основній ревізії. Настали часи, що відмінні від тих, коли були кладені основи під те організоване життя, в якому ми тепер знаходимось. Це життя має дуже багато добрих сторін, бож йому треба завдячувати наші інституції, нашу пресу, наші церкви, Народні Доми і т. п., а крім того і ту значну матеріяльну і політичну допомогу, яку ми звідси завжди давали Рідному Краєві. Але є теж і багато недомагань. Є забагато міжорґанізаційного недовіря. З недовірям відносяться до себе теж і провідники. Творяться далі такі нові орґанізації, що не вносять нічого нового, а тільки нас ослаблюють, бо збільшають старі непорозуміння і тертя. І так є, що деякі старі орґанізації, а зглядно їхні провідники, не хочуть вглянути в саму суть застою в нашому житті й уперто та легковажно нехтують усякими спробами прочищення душної атмосфери, а зо свого боку не виявляють ніякої активности, що заповідалаб якусь зміну на краще.

На питання, чи такий стан має вічно тревати, кожний відповість, що ні. Саме з цього „ні" треба нам тепер виходити. Треба всюди, в кожній громаді, в кожному товаристві ту справу обговорити й обдумати, а потім собі сказати: Так далі бути не може, ми мусимо знайти вихід із цього. Отже початки до цього „мусимо" вже пороблені. В одній громаді зроблено це краще, в другій гірше. І те саме є з товариствами. Але одно в усіх спільне: всюди наш нарід відчуває однаково, всюди домагається — примирення. Це є дуже добрий знак і з нього може вийти щось добре. Звіти з місць виказують, що тепер сходяться і радять разом люди і товариства, які довгими роками були в незгоді. Але тепер годяться і ще заявляють, що хочуть своїм прикладом натиснути на провідників, щоб вони також пішли разом.

Не треба багато писати, щоб вияснити, що ця згода відноситься в першу чергу до спільної акції допомоги визвольним змаганням України. Це є той головний мотив, що заважує на тому, що всюди йде до згоди. І якщо наші маси будуть далі так держатись, то в нашому житті зайдуть цілком певно значні зміни на ліпше. Тільки треба добре слідити за тим, хто є тепер перешкодою в осягненні цеї великої цілі. Акція за один конґрес американських українців виясняє ці справи, бо виявляє, хто і чого домагається і як розуміє вагу теперішньої хвилі. Зазначуємо, що до цього, щоб у тій справі добре визнатись, треба холодної розваги. А також і рішучости в тому розумінні, щоб усі знали, що тим разом мусять бути за всяку ціну усунені всі перешкоди, що розбивають ратування Рідного Краю. Це мусять відчути як усі наші орґанізації, так і ті наші люди, що є у проводі.

УКРАЇНА І БАЛКАН

Дня 4. лютого закінчилась у Білгороді 8. сесія постійної Ради Балканської Антанти під проводом румунського міністра закордонних справ, Кафенка. Текст резолюцій, принятих одноголосно, рознесло радіо і телефон негайно по цілім світі. Зацікавлення, викликане цею конференцією в цілій Европі, було дуже велике, головно з огляду на ту ролю, яку Балкан може відіграти в сучасній війні. При тім сталася дивна річ: обидві сторони, що провадять війну, виявили в пресі своє цілковите вдоволення вислідами цеї конференції. Отже доводиться припустити, що вдоволення це не було щирим по одним чи другім боці, чи по обох, а подруге, що саме ті висліди, які тішили одних, смутили других.

З огляду на те, що ні одна з сторін, що провадять війну, не зазначила тимчасом її метою розділу СССР на його національні частини, себто визволення чужих його націй зпід московського панування, та що ми тепер навіть ще не знаємо, чи така буде з якогось боку взагалі зазначена, мусимо глядіти на кожну політичну подію більш ніж коли лише з погляду нашої найвищої мети, самостійности України. Наскільки Італія заняла з усіх европейських великодержав найбільш противмосковське становище, не є ніяким випадком, що українська думка про балканську конференцію буде найближчою до італійської. І треба визнати безсторонньо, що Рим може бути властиво найбільше вдоволений з цеї конференції. Українціж можуть бути вдоволені з того, що саме Італія поміж усіми европейськими великодержавами має безпечно найбільший вплив на балканські держави, безпосередньо і посередньо. Італійська преса підкреслювала й з нагоди балканської конференції, що Італія по прилученні Албанії зробилась також балканською державою. Разом зтим вона зробилася з усіх трьох боків сусідкою Югославії, в столиці якої конференція відбувалась. Приязні відносини Риму з Будапештом та Софією, також добре відомі. Букарешт може бути Римові лише вдячним за злагіднення мадярсько - румунських відносин, що має послужити основою для італійсько - румунського зближення. Добрі відносини Італії до Угорщини та Румунії, коли й є тимчасом досить байдужі для українських меншин у цих державах, то в усякім разі можуть бути корисними зогляду на противмосковське успособлення римського уряду.

Участь Туреччини, що має окремий пакт з західними великодержавами, не вплинула на резолюції конференції в якімсь напрямі, противним Італії, яка зних може бути цілком вдоволена. Резолюції ці зазначують тверде рішення чотирьох балканських держав вдержувати мир, спокій і безпеку на Балкані, отже й уникати всього, що моглоб втягти якусь з балканських держав до европейської війни, втримувати добрі відносини до сусідніх держав, себто Угорщини і Болгарії, продовжити пакт на сім дальших років та відбути наступну сесію Ради в лютім наступного року в Атенах. Під кожною з цих резолюцій міг би підписатися й представник Італії, колиб вона брала формальну участь в конференції. Не противні вони й інтересам Німеччини, бо спокій на Балкані забезпечує їй постачання румунської нафти та засобів поживи з цілого південного сходу Европи. Деякі часописи повідомляють, що балканська конференція причинилась до затіснення німецько - італійських відносин на ґрунті спільних заходів забезпечити собі постачання румунської нафти. З огляду українського це добре в тім відношенні, що Італія впливає на Німеччину в противмосковськім напрямі.

В якій мірі і в якій формі Німеччина перебрала нафтові терени Галичини й залізничне получення поміж Румунією та німецькою окупацією, пресі в деталях тим часом невідомо. Але в противних політичних таборах Европи числяться з тим фактом, що московську загрозу на верхах Карпат, спрямовану проти Угорщини та Румунії, усунено тимчасом, а може й остаточно. Отже з цього боку шлях Московщині на Балкан замкнено. Лишається справді ще довгий советсько - румунський кордон на Дністрі. Але його боронять очевидно не стільки румунські укріплення, як тверде рішення Італії московських орд на Балкан не допустити.

Рішення це мусять очевидно узгляднювати й великодержави, що провадять війну, яким дуже залежить на добрих відносинах з Італією, бо кожне поширення сучасної війни на Балкан, незалежно від того, з якого боку воноб наступило, далоб нагоду московському урядові інтервеніювати в Басарабії та на Буковині. Виключення Балкану з обсягу московської інтервенції, має спеціяльне і дуже велике значіння для України, бо південний схід Европи є єдиним властиво полем, де німецька армія моглаб співділати з советською, не порушуючи советської території. Тимсамим виключається властиво мілітарне німецько - московське співробітництво взагалі. Кінця московської збройної авантури в Фінляндії ще не видно, але слави вона московській зброї ні в якім разі не принесе, навіть у тім разі, коли допомога інших держав Фінляндії прийде запізно, що на жаль, зовсім не є виключено, і коли геройська фінська нація уляже нападові незчисленних советських орд.

Вирівняти поразки на фінськім фронті булоб для московського уряду тим більш потрібно, що фактичне віддання нафтових теренів Галичини Німеччині є також дошкульною поразкою Московщини. Ця, кажучи лагідно, „трансакція" з частиною окупованої Галичини робить формально „но мен ленд" з цілої Західної України, де саме тепер відбувається виборча кампанія" перед виборами до Найвищої Ради СССР. В якім скрутнім становищі перебуває тепер московський уряд, коли він мусів на це згодитися, можна собі дуже легко уявити. Тимчасом єдину країну, де Московщина моглаб зреванжуватися„ визволюючи" буковинських українців та прилучуючи Басарабію до „Молдавської Республіки", безнадійно замкнено.

Наскількиж Балкан замкнено наслідком конференції в Білгороді не лише для московського нападу, а й взагалі для поширення війни на південний схід Европи, лишається „вільною" для цього лише близький, чи як його звуть також, осередній схід. Мала Азія. Міркування про те, чи невтральну політику Балканської Антанти, до якої належить і Туреччина, можна погодити з пактом, який її лучить з західніми великодержавами, показалися в часі конференції неактуальними. Питання це розвязано очевидно в тім розумі, що наскільки Балкан рішений лишатися невтральним, зобовязання Туреччини супроти західніх великодержав до нього не відноситься. Тим більшими поробляться мабуть її зобовязання в Малій Азії, але нас це обходить лише настільки, наскільки Туреччина має служити запіллям для англьо-французького наступу на азербайджанські нафтові терени, з яких Німеччина також користає, чи має намір у всякім разі користати.

Поширення війни на близький схід зробилось би справді неминучим лише в тім разі, коли виявилось би остаточно, що рішення війни на західно - европейськім фронті неможливе. Але невідомо, чи близька весна чи висліди балканської конференції причинились до того, що ґенерал Вейґан розвиває в Сирії гарячкову діяльність та дбає про устійнення кращого получення з Єгиптом, де його так урочисто приймали.

Українці, що, провадячи невпинно боротьбу проти Московщини, зробили все зо свого боку, щоб війну Европі заощадити, можуть тішитися, що принаймні Балкан буде урятований від війни. Але вони не забувають того, що „мир" під московським пануванням коштував Україну без порівняння більше, ніж світова війна на її землях. **Перенесенням війни на советську територію буде безперечно кінцем московського панування на землях поневолених націй.**

К. Волинський.

КОЛИ НІМЦІ БУЛИ В ФІНЛЯНДІЇ...

Один французький журналіст подає такі слова начального вожда німецьких військ з 1918 р., ген. Людендорфа: „Всі мої рішення я повзяв моєю головою, одначе рішення помогти Фінляндії я повзяв моєю головою й моїм серцем".

Початки російської революції приняли немосковські народи, як українці, поляки, фіни й інші, з гарячим серцем. Фіни довго боролися за свої права з московським царатом ще до революції. Та проте вибух революції в Фінляндії з кінцем 1917 р. був з дуже малими вислідами. Коли на полудні Фінляндії москалі ставали панами ситуації, то на півночі „білі" зорганізували свій уряд з осідком в м. Вааса. Уряд подібно як український, не мав ні грошей, ні поживи, ні зброї. Знайшовся бувший офіцир царської армії, що зумів зорганізувати сяку-таку армію: барон Манергайм. Йому до помочи станули кілька шведських офіцирів. Та вже на початку 1918 р. армія Манергайма мала деякі здобутки. Вона перегородила шлях червоним ордам на північ, хоч найбагатша частина Фінляндії, за столицею Гельсінгфорс, (Гельсінкі), опинилася в руках комуністів. Ось у тому моменті рішено візвати Німеччину на поміч. Німецька балтійська дивізія, під командою графа фон дер Гольца, вибирається до Фінляндії. Начислювала ця армія 12,000 людей: 3 полки кінних стрільців, 3 баталіони піхоти, два відділи скорострілів, 1 дивізія гірської артилерії та кілька тяжких гармат. До цеї армії вислано пізніше ще один експедиційний відділ під командою ген. фон Бранденштайна.

В самі Великодні Свята ця армія виїхала на кораблях з Данціґу та висіла на побережжі Фінляндії. Хоч червона ґвардія не ставила повного опору, бо не в силі була дорівняти німецькій цісарській армії, то проте німці мусіли звести безнастанні бої з відступаючим ворогом. Але 13-го квітня здобули Гельсінфорс, при чому маси їх витали з ентузіязмом, а комуністичні агітатори стріляли з засідок.

Москалі почали збирати свої сили, а німецькі армії фон дер Гольца й фон Бранденштайна почали наступати на північ. По дорозі стрінули завзятий опір, який ставили їм утікачі від Манергайма, себто комуністи та їх прихильники. Німецькі генерали рішили вжити всієї сили, щоб зліквідувати комуністичний фронт. Вислід був такий, що 25,000 вязнів, 200 скорострілів, 4,000 коней та два опанцирені поїзди стали здобиччю німецьких окупантських військ. Тимчасом Манергайм зліквідував комуністичний фронт на схід від міста Вібурґа (Віїпурі). І таким чином Фінляндія була звільнена від москалів.

Одначе фон дер Гольц остався в краю ще довгі місяці. В книжці, яку написав („Майне Сендунг ін Фінлянд унд ін Бальтікум", Ляйпціґ, 1920 р.) він описує свої переживання, як теж переживання відродженої Фінляндії. Хоч він ніби мав офіціяльну місію (студіювати систему оборони проти Росії, як теж перевести орґанізацію фінляндської армії на взір німецької), проте фіни скоро зрозуміли, що „гість" перестав бути бажаним. Манергайм зрозумів це найскорше, що їм не по дорозі з німцями, подібно як зрозумів це був свого часу головний отаман Петлюра в Україні. Це було причиною, що Манергайм зачав зближатись до антанти, що й спричинило розрив між ним і фон дер Гольцом. В листопаді 1918 р. труднощі ще більш скомплікували позицію німців. Перемога аліянтів на заході спричинила скорий поворот німецької імперіяльної армії до Німеччини, яка, як відомо, замісць витати вояків з фронту, підюджена комуністами, зачала обкидувати вояків камінням та револьверовими стрілами...

Події, що відбуваються тепер у Фінляндії, кидають дуже багато світла також і на німецько-фінські відносини з 1918 року.

Secretary of War Harry H. Woodring
ГАРІ Г. ВУДРІНГ, секретар війни.

Гр. Климків.

ДОБРА ПОСАДА

(3)

— Поки що, ще ні.

— То зле! — гукнув шляхтич. — Тен-тего, то дуже зле! Чоловік, що в моїм селі ширить деморалізацію, ще й за мої гроші, мені непотрібний.

— Яку деморалізацію? — спитав Северин несміло?

— Таку, тен тего, яку ширить кожний нежонатий паничь, ще й лісничий!

Аж тепер Северко зрозумів панка і перебив живо:

— Я ще нежонатий, та наречену вже маю.

— А коли він, тен тего, думає оженитися?

— Таки тої днини, коли буду мати обезпечену таку посаду лісничого, яка мою родину обезпечила би від нужди.

— Нехай він, тен тего, вийде до першої кімнати, бо мушу нарадитися з надлісничим.

Северко вийшов, шляхтич лишився з надлісничим і лісничим. По хвилі покликали його назад і панок промовив:

— Він мені подобався і я хотів би його взяти, тен тего. Та не знаючи, яким він покажеться в практиці, я взяв би його, покищо, лиш на один пробний місяць. Аж по місяці я, або подякую йому за службу, або обезпечу йому посаду так, щоб він міг оженитися. Очевидно, він тоді до кінця наступного місяця ожениться, або відійде від мене. Згода?

— Згода! — відповів Северко, хоч ще не знав, яку плату буде мати.

— То пусте, тен тего, що він дістане від мене за цей пробний місяць. Кривди не буде мати. Коли вже ожениться, то буде мати: хату з усякими господарськими будинками, топлива зрубаного і привезеного до нього моїм коштом скільки треба, право випасати в лісі стільки худоби, скільки схоче, депутату чотири морги сіножати і чотири поля з одноморговим садом і місячно шістьдесять ґульденів. Згода?

— Згода! — відповів Северко живо і з радости трохи не поцілував шляхтича в руку.

— На першого він зголоситься до служби, тен тего.

— Тут у дворі, у ясновельможного?

— В дворі, тен тего? Чи двір, то лісничівка в лісі? Про це він нехай побалакає з надлісничим і з лісничим. Авдієнція скінчена!

Надлісничий і лісничий поклонилися шляхтичеві і вийшли, кивнувши на Северка, щоби йшов з ними. Северко трохи до землі не вдарив чолом, так глибоко поклонився і вийшов за тамтими. На подвір'ї надлісничий вхопив Северка за кляпу сурдута, сіпнув добре і каже:

— Маєте щастя. Ви чогось то нашому панові дуже припали до вподоби. Як прийдете до нас, то уважайте, щоби не розчарувався. Поки не ожениться і не спровадите сюди своєї жінки, до села й не заризайте. Як вам влізе в дорогу яка двка або молодиця, то й не гляньте на неї. Наш пан дуже не любить любощів без вінчання.

— Коли ставитися до служби? — Северко пригадав лісничому, чого вони всі три вишли разом з двора.

— Про це ще пора думати, — відповів надлісничий, — до кінця місяця робить службу ще пан Дичка. І лісничівка ще не опорожнена. Коли, пане Дичка, забираєте свої річі і родину?

— Нині маємо пятнацятого, — відповів лісничий Дичка. — Мої річи і жінка з дітьми відідуть аж за десять днів, себто двацять і пятого. Я мушу зголоситися до служби у нового пана аж першого. Значить, тут буду робити службу аж до полудня трицять і першого. Пан Мазар може приїхати до лісничівки зараз на другу днину по відїзді моєї жінки, як схоче харчуватися в коршмі, бо у мене служби вже не буде.

— Коршма в селі, — а наш пан не згодиться на те, щоби нежонатий лісничий пхався в село, де міг би збаламутити яку, — замітив надлісничий.

— То у когож я буду харчуватися через той пробний місяць, поки оженюся і приведу жінку з кухаркою? — спитав Северко.

— Я вам позичу мою стареньку наймичку, — сказав надлісничий. — Варить добре, бо замолоду була за кухарку в дворі.

Остаточно сталося на тім, що новопринятий лісничий Мазар приїде просто до лісничівки останнього дня в місяці. На залізниці будуть ждати його „скарбові" коні.

— Ви чому відходите? — спитав Северко лісничого, коли скінчили урядову розмову. — Зле вам було тут?

— Було дуже добре. Пан добрий, плата добра, служба легка. Всеж таки я тут тільки лісничий, бо пан надлісничий не думає вступитися. Ось тому я знайшов собі службу там, де і я буду управителем з двома лісничими підо мною.

— Переночуєте у мене, газдо? спитав надлісничий.

— Може би у мене? — перебив лісничий.

Не знаючи, кого вибрати, Северко сказав:

— Шкода, що я не задержав того фіякра, котрим сюди приїхав. Завтра рано мені конче треба би бути у Львові.

(Дальше буде).

ШКІРА НИЩИТЬ БАКТЕРІЇ

Так як лінія укріплень Мажіно охороняє тепер Францію, лінія Зігфріда Німеччину, — так шкіра на тілі охороняє тіло. Недавно вчені зробили от яку пробу зо шкірою на тілі: шкіру на руці помазали юшкою, в якій були міліони заразливих бактерій. А коли по 4 минутах та юшка засохла, то показалося, що майже всі бактерії вигинули.

З ДНЯ

МОРАЛЬНЕ БОМБАРДУВАННЯ.

Д-р Герман Равшніґ, бувший близький співробітник Гітлера, що опісля розійшовся з Гітлером, втік за границю і написав книжку про націзм, наводить у тій книжці свої розмови з Гітлером. Гітлер раз сказав до нього так: „Наша стратегія є та, щоб знищити ворога з середини, покопати його через його самого... Умові спантеличення, суперечності почувань, панікa: це є наша зброя". Гітлер був такого погляду ще в 1933 році. І коли придивлятись до націстичної тактики, то бачимо, що націсти не лише розбудовували свою сталеву зброю, але втоптували собі при помочі пропаґанди моральний ґрунт ще кілька літ до війни. Тепер вони роблять це з іще більшим завзяттям.

„ЛОРД ГА ГА".

Вони тепер мають постійні радієві години, призначені для англійців, які виголошує якийсь німець, чи може якийсь зрадник-англієць, знаменитою, чисто англійською мовою. В нього навіть є аристократичний англійський акцент. Англійці називають його з кпинками „лорд Га га".

Всетаки, як подають звідомлення з Лондону, цей „лорд Га га" тепер починає добре дошкулювати англійській владі. Бо він підійшов вповні до смаку англійської публики і представляє арґументи так, що вони немов зараза чіпляються англійців. Він наводить спокійним і приємним голосом історичні факти, що Англія також колись в історії розбудовувала свою імперію нападами і фізичною силою, то чому вона тепер має принимати ролю якоїсь світової моралізаторки? Деколи цей „лорд Га га" скаже жарт, деколи засміється, а передівсім говорить спокійно без гніву і саме той тон вдається в душу англійців немов трійливий газ.

ІНШІ СПОСОБИ.

Але „лорд Га га" це лиш один зо способів цього „морального бомбардування", яким нині керуються комбатанти. Німецькі лідери пробують залякати ворога і викликати в нього знеохочення. Час до часу, чи то Ґерінґ, чи Дітріх, чи сам Гітлер погрожують, що „скупають своїх ворогів у кривавім купелі", або що „заговорять мовою, яка є одинокою, що її Англія розуміє" і т. п.

На своїх окопах німці виставляють величезні написи по французьки, в яких говорять: „не воюйте ви, і ми не будемо"; або: „англійці хочуть битись до останнього француза", і т. п. Подібне вони роблять при помочі голосників.

Недавно газети принесли вістку з Франції, що поліція там шукає тайних аґентів, які розсилають з глибини Франції листи до французьких вояків на фронті і кажуть їм, що їх жінки зраджують їх з кимсь іншим. У той спосіб аґенти хочуть викликати заломання у вояків.

Вістки з Голяндії доносять, що на голяндській території, на яку зазіхають німці, почали тайно появлятись вночі ракети. На те місце за якийсь час туди прилітають чужі літаки. Це теж один зо способів пропаґанди, щоб викликати серед населення містичний ляк перед ворогом, що об він такі штуки потрапить виробляти.

Таких штучок є багато. Коли одна з них розкрита, ворог іншу видумує. Все те на те, щоб морально розложити противника.

НАША ВІДПОРНІСТЬ.

Не звертаючи уваги на ті заходи, англійські і французькі вояки держаться кріпко в обличчі чужої пропаґанди. Також кріпко держаться німецькі вояки, хоч і їх старається розточити англійська і французька пропаґанда.

Виринає питання, чи ми, у країні, серед подібних обставин, потрапилиб довго опиратись цьому моральному бомбардуванні? На це питання мусимо собі відповісти щиро і виразно, навіть коли відповідь буде прикра.

СУЧАСНІ ВИПАДКИ.

На основі того, що ми тут у нашім українськім життї на американськім ґрунті бачимо, в нашій суспільності можна надибати великий відсоток таких людей, що легко морально пантеличаться і, як сказав Гітлер, самі себе з середини перемагають.

Вистарчить, щоб, наприклад, комітет неамериканських активностей Даеса, покликав когось до зізнань і на основі фальшивих інформацій сказав про когось прикре слово, а чимало наших людей не лише залякається, але й собі на того чоловіка кидає клятву і вирікається його. Скажіть їм, що Даєс не визнається в наших справах і міг зробити помилку; зате ви живете серед українського загалу і знаєте, як маються справи, — не помагає. Маленька моральна бомба з котроїнебудь боку вистарчить, щоб у наших моральних оборонних позиціях вибити немалий пролім.

Коли маленькі „стрільна" завдають нашим моральним фортифікаціям такі шкоди, то чого можна сподіватись у справжнім зударенні?

— Я чув, що до вашої крамниці вломилися злодії? Маєте велику втрату?

— Ну, це ввійде. Булоб іще гірше, коли би були закралися позавчора. Саме вчора я обнизив ціни товарів на 20 процентів.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗГІДНО З ПАРАҐРАФОМ 33. СТАТУТУ У. Н. СОЮЗУ, ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЮ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗУ, ЩО

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ
ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

РОЗПІЧНЕТЬСЯ

В ПОНЕДІЛОК, 18. БЕРЕЗНЯ
(MARCH 18 1940)

В ГОДИНІ 9-ІЙ РАНО

В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ, 81-83 ҐРЕНД СТРІТ,
ДЖЕРЗІ СИТІ, НЮ ДЖЕРЗІ.

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття: головний предсідник М. Мурашко
2. Звіт головного предсідника М. Мурашка.
3. Звіт заступника головного предсідника Г. Германа
4. Звіт заступниці головного предсідника Марії Малевич
5. Звіт головного рекордового секретаря Д. Галичина
6. Звіт головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна
7. Звіт головної контрольної комісії: Д. Капітула, д-р А. Т. Кібзей, О. Е. Малицький, О. Куропась, Р. Смук.
8. Звіт головних радних: Т. Шпікула, М. Давискиба, А. Шумейко, І. Гузар, С. Слободян, О. Запотічний, В. Дідик, І. Пігуляк, Юлія Баволяк, Стефанія Палівода.
9. Дискусія над звітами
10. Внесення і ухвали

Д. Галичин, головний рекордовий секретар

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Концерт у честь Ольги Басараб.

Як що року, так і цього відділи українського Золотого Хреста ОДВУ, а це 1. від. з Ню Йорку і 24. з Асторії, Л. А., відсвяткували концертом річницю смерти Ольги Басараб. Концерт відбувся 11. лютого в Стайвесант Гай Скул, а було на нім присутніх від сімсот до вісімсот осіб.

Концерт відкрила короткою промовою членкиня 1. від., пані Марія Демидчук. По тім хор „Думка" відспівав жалібний марш „На могилу О. Басараб", „Єднаймося, діти України", „Журавлі". По цих піснях була декламація „На могилі О. Басараб", яку віддекламувала маленька учениця української парохіяльної школи при 7 вул., Анастасія Олійник. Пісні „Розвійтеся з вітром" і „Прилинь, козаче" дуже мило відспівала наша молоденька солістка панна Стефанія Тураш (при піяні п. Л. Хамбра). Промову по англійськи про заслуги і трагічну смерть О. Басараб виголосила пані П. Різник. Промава була дуже старанно опрацьована і замітна тим, що бесідниця трималася точно теми, яка відповідала святу. Хор „Думка" (чоловічі голоси) гарно і гармонійно відспівав „Могила", „Ми йдем вперед" і „За рідний край", чим закінчив першу частину свята.

По короткій перерві наступила друга частина концерту, яку розпочав хор піснями: „Жала Уляна", „Щедрик" і „Живи, Украйно". Всі три пісні, виконані гарно, присутні нагородили рясними оплесками. Тепер наступила найголовніша точка свята, а саме святочний реферат, який виголосила недавно прибула з краю панна Марія Клячко. Реферат був опрацьований старанно і дуже обширно, бо порушено в нім багато ріжних тем. Бесідниця передала докладно життепис Ольги Басараб, як теж її трагічну смерть у тюрмі. Довше зупинилась на темі большевизму, змальовуючи те страшне спустошення, яке большевики нанесли нашому народові. Шановну бесідницю, присутні нагородили довготревалими оплесками. По рефераті наступив дует наших молоденьких співачок, Марійки і Стефанії Боднар. Пісні „Така її доля" і „Не щебече соловейко" випали дуже гарно, а доказом цього були голосні оплески присутніх. По дуеті панна Марійка Боднар відспівала сольо „Родимий краю" і „Ой, під гаєм зелененьким": Нема вже тут більше місця на хвальбу, хіба на побажання нашим новим молодим силам, щоб співали довгі, довгі роки на славу свойого народу.

„Нас міліони таких" — це була декламація панни Е. Плоцанської, яку вона віддала з повним розумінням.

Під кінець концерту виступив знов хор з піснями: „Коби скорше", „Пливе човен" і „Дзвони" (щедрівка). Свято закінчено гимном, який відспівали всі присутні. „Тут треба надмінити, що хор „Думка" є хором ОДВУ, а його диригентом всім нам звісний проф. Ю. Кириченко. — Деякі пісні, що входили в програму свята, це композиції самого диригента.

Назагал свято випало гарно, як під оглядом моральним так і матеріяльним. Сама збірка, до якої промовила кілька сердечних слів членкиня 1. від. У. З. Х., пані Зоня Аструбалі, принесла $116.30, з цього при вході до галі $35.77, збірка підчас панахиди в укр. кат. церкві на 7 вул. $18.75, збірка з цвітів на 7 вул. $34.65, збірка з цвітів в укр. прав. церкві на 14 вул. $14. Гроші зібрані підчас панахиди із цвітів на 7 вул. в кат. церкві на бажання комітетових, призначено на наших збігців, які в часі теперішньої воєнної хуртовини були змушені полишити рідну землю і втікати в світ за очі.

Не можна ніяк поминути мовчанкою також і тих жінок патріоток, яких імен нема в програмі свята, а які фактично це свято влаштували, а це членкиці 1. від. У. З. Х. в Ню Йорку і членкиці 24. від. У. З. Х. ОДВУ в Асторії. Вони то положили немало труду і праці, щоб свято вдоволило хоч частину публики.

Гість.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Праця для українського конгресу.

Коли появилася стаття про український національний конгрес, що має відбутися в Америці, наша місцева православна громада почала скликати мітинги і нараджуватися в тій справі, як поставитись до того конґресу. Всі прийшли до переконання, що такий конґрес дуже потрібний і колиб він відбувся так, як треба, то з нього прийшлаб велика користь для нашого поневоленого народу. Ми звідси могли би багато помогти нашим братам у старім краю, коли би були як слід зорганізовані.

Зокрема наше місцеве жіноцтво, зорганізоване в відділі Союзу Українок, порішило не лише словом, але ділом причинитись до того, щоб той конґрес удався. На загальних нарадах воно рішило, що цьогорічна коляда піде на ті ціли, котрі згаданий конгрес ухвалить, як найпотрібніші.

На самий наш Новий Рік, 14 січня 1940, наше жіноцтво пішло по хатах і заколядувало $69.10, котра то сума буде передана нашими делеґатами на український конґрес.

Дня 28 січня ц. р. скликано загальні наради в справі конґресу з боку нашої парохії. Наради відкрив о. Д. Лещишин і пояснив ціль конґресу, який має за завдання поєднати нас, полагодити наші сварні і роздори. Бесідник закликав, щоб усі взяли масову участь у тому конґресі. Були представники: від парохії — Костантин Корніцький, від тов. Запорозька Січ — Олекса Косюк, від сестриицтва — Йосифа Кацюба, від Союзу Українок — Розалія Вецаль, від громадянського клюбу — І. Кокольський, від хору — Михайло Чагарин, від від. ОДВУ — Петро Гук. Головою вибрано О. Косюка, секретарями М. Чагарина і П. Гука. По докладі о. Лещишина і вичерпній дискусії вирішено одноголосно взяти участь у згаданім конґресі. В тій справі будуть скликані ще раз наради, на яких будуть вибрані делеґати.

Коляду членицям Союзу Українок зложили по $1: І. Кацюба, Т. Лаба, В. Кучерявка, П. Осціяк, П. Лапчинський, І. Рудик, А. Писарук, І. Кокольський, о. Д. Лещишин, д-р О. Васьків, П. Пелех, Н. Сулима, П. Стойко, Петрина Боднар, Анна Самборська, І. Тепер, Й. Кава, М. Підгородецький, В. Пачковський, П. Заяць, М. Копернюк, Й. Ходоровський, Н. Вецаль, Анна Бурачок, А Борис, Н. Житарук, О. Косюк; по 50 ц.: О. Чубай, М. Кузів, М. Проборівський, А. Гурняк, А. Зарічняк, С. Герман, І. Кузів, Н. Городівський, І. Гуцал, А. Лапчинський, С. Пригарський, Г. Корчовий, І. Гливка, Й. Чагарин, В. Патрило, Д. Бойко, П. Сталенний, Марія Пасечна, З. Соколовський, А. Кокольський, Л. Копоніцький, Йосифа Градюк, С. Садовський, К. Корніцький, В. Пасечний, А. Сирота, П. Кацюба, Й. Гричун, І. Боднар, П. Клекот, Марія Литвинець, Марія Барилюк, П. Ґудз, Анна Рапко, Параня Бабій, Михайлина Захарків, Анна Свірока, Н. Дзяман, Анна Боднар, Д. Гембаровський, В. Карась, Марія Кінаш, Анеля Городівська, І. Назарик, П. Ґембаровський, І. Пурич, Н. Матковський, І. Кафоник, М. Ґніт, К. Альбрихт, М. Чагарин, Ант. Королишин, Я. Процишин, П. Гук, І. Пальник, П. Риминик, І. Околіта, К. Осова, М. Гладик, Н. Герман, Марія Генрех, О. Колісник, В. Козак, А. Королишин, С. Свинарчук, Анна Комар, Й. Виспянський, Я. Косюк, К. Сулима, В. Липський, Д. Афийчук; В. Кушнір 60 ц.; по 25 ц.: Т. Пригарський, Йосифа Виспянська, Л. Ганчарик, В. Лановий, С. Зарічняк, Анна Пророчок, Ю. Самборський, Антонина Зеленецька, О. Рогожинський, І. Туз, Марія Сербай, Франя Гнецько, М. Карась, М. Кашуба, Ф. Лановий, І. Стрик, Й. Квасницький, Євдокія Зарівна, Й. Бардачевський, Н. Кришталович, Й. Бойко, Д. Рапко, М. Заходник, Ю. Яник, А. Павлюк. Разом $69.10.

Колядувати ходили: Р. Вецаль, А. Сулима, Р. Косюк, Н. Кузів, М. Кінаш, К. Королишин, М. Липська, А. Лелененьска, А. Альбрихт, М. Чагарин, О. Колісник, Г. Бойко, А. Яцишин, М. Литвинець, А. Самборська, А. Квасніцька.

Розалія Вецаль.

НОВА САЛЯ ДЛЯ НАЦІСТИЧНИХ КОНҐРЕСІВ У НІРЕМБЕРҐУ.

ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ ФІНЛЯНДІЇ шукає схоронища в лісі.

Степан Мусійчук.

ВІЙТЕ, БУЙНІ ВІТРОВЕ

Широке поле, глибоке море,
Чом ви притихли? Яке вам горе?
Чом по вас вітер буйний не віє?
Чи зима вбила весни надії?

Деж ваші хвилі, крила могучі?
Чи сил забракло, громів і тучі?
Вдарте об хмари, в небо, високо,
Несіть нам вістей з тамтого боку.

Бо ми тих вістей так довго ждемо,
Сумом прибиті, думи снуємо.
Нема кому нам отут сказати:
Як там родина? Як наші хати?

Як наші ниви, поля, діброви?
Чи рідна ненька жива, здорова?
А батько сивий господарює?
А брат наш вдома? Чи десь вандрує?

Де наші сестри й діти маленькі?
Чи вони вдома? Чи їм тепленько?
Чи може ліс наш кати зрубали,
Хлібець останній з комори взяли?

Бо чуємо, що там червоні круки
Вам біль наносять й смертельні муки,
А зима гостра там в вас лютує
Ї посполу з катом смієсь, глузує.

Ой, чує серце, душа віщує,
Що горе люте в вас там панує,
Нема вам пільги, нема підмоги,
Червоний кат вам вкрав навіть Бога.

* * *

Ой, війте, війте, буйні вітрове,
Хвилею грайте, широкі моря!
Несіть нам вісті із України,
Потіште нас тут, серед чужини.

ПРО МОВЧАЛИВИХ ЛЮДЕЙ

Хто любить багато говорити, то глядить з підозрінням на мовчаливих людей. А такі люди, що безупинно мелять язиками, часто забагато докучають мовчаливим людям. І чому то так, що деякі особи воліють бути мовчаливими? Є дві головні кляси мовчаливих людей. Часто мовчаливі особи знаходимо й між слабоумними та хирлявими людьми, і між такими, що дуже глибоко думають. Та придуркувату людину ми відразу з вигляду пізнаємо. А коли знайдемо розумну, але маломовну людину, то знаймо, що вона така багата на глибокі думки, що все знаходить щось цікаве думати, і тільки вразі потреби заговорити. Тож ставмося з вирозумінням і до мовчаливих людей. Без їх думок світ був би бідний.

НОВИЙ КОРОЛЬ БІГУНІВ.

Чарлз („Чок") Фенске, що перегнав усіх бігунів на недавніх перегонах у Ню Йорку.

ТІЛО ПОСЛУГУЄТЬСЯ ЕЛЕКТРИКОЮ

Нема нічого на світі, що зовсім не малоб у собі хоч трошки електрики. Є електрика і в людському тілі. Навіть і саме думання відбувається головно при помочі тілесної електрики. При помочі електрики виходять і прикази з мізку в решту тіла, по нервах. Дістаємо й враження при помочі електричних струй. Та людське тіло не має в собі стільки електрики, як деякі інші сотворіння. От, наприклад, є такі морські риби, що навіть бороняться електрикою. Коли появиться ворог, то така риба навіть і на маленьку віддаль може його здорово шпигонути електричною струєю.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

За один конгрес.

Наша громада, хоч маленька, то не спить, а інтересується всіми проявами українського життя як в Европі так і в Америці. На зазив „Обеднання" у справі Всеукраїнського Національного Конгресу наші товариства за почином української прав. парохії відбули наради в днях 18 і 25 лютого в ціли вибрання делеґатів на згаданий Конгрес. Справу єдности і вагу конґресу зреферував о. Мостенський. Забирали голоси громадяни: О. Рекрут, С. Саска, Ф. Лучка, пані Саска, В. Рекрут, Л. Гумлак, І. Витязь і інші. Всі були за злуку й один конґрес. По дискусії рішено, що не пора тепер ділитися на партії, коли вся Україна стогне в неволі чужих влад. Тому треба без ріжниці політичних і релігійних поглядів спільно працювати й боротися за соборну Україну. Приявні заявилися за один конґрес, у якому мають взяти участь і рішати наші запомогові політичні і релігійні установи, з яких повинно бути вибране одно репрезентаційне українське тіло на всю нашу еміґрацію. Також вибрано делеґатів на цей конгрес.

Франко Лучка.

СПОСІБ ЖИТТЯ МАГАТМИ ҐАНДІЯ

Всі ми вже чули про великого вожда Індії, Магатму Ґандія. Тепер йому вже 71 рік. Та хоч через тепле підсоння люди в Індії старіються скоріше, як в Европі, Магатма Ґанді держиться ще дуже добре. Рано встає чверть до четвертої. Коли вмиється, молиться що найменше пів години. Полуднує в 11 годині. По обіді читає пів години часописи. Опісля пів години продрімається. Вечеряє в 5 годині пополудні. Потім пів години проходжується. В 7 годині починає вечірню молитву, що триває понад півгодини. Опісля пів години пряде. Лягає спати пів до 9 години. Їсть поволі, яких 50 мінут. Пє козяче молоко і їсть росіл, городину, овочі хліб і мід.

БАНДИТИ ВБИЛИ ПОЛІЦАЯ В ВІННІПЕҐУ

З рук грабіжників згинув міський поліцай в Едмонтоні, Джан Мекдонелд, а поліцай Норман Стюарт був важко ранений. Бандити вбили поліцая з будинку Редіо при вулиці Форт, куди вони закралися біля години 9:30, щоб розпороти касу.

Поліція була заздалегідь довідомлена, що пачка грабіжників готовиться виконати злом. Кожної ночи засідалися з будинку детективи і поліцаї, а в суботу засілися Мекдоналд і Стюарт.

Коли три осібняки ввійшли до будинку, почалася стрілянина. Мекдоналд був убитий, а Стюарт ранений. Останками сил доволікся до вікна, кинув вазу на вулицю, щоб заалярмувати прохожих, і впав від упливу крови.

Поліція призначила $500 нагороди для того, хто дасть інформації, і розгорнула пошукування в місті. Одного вломника наздігнала автом на вулиці, як він утікав автом, і після перестрілки арештувала. Інший, 25-літній М. Атаманчук, який недавно вийшов з тюрми і якого поліція підозрівала у вбивстві, застрілився в будинку Брент при вулиці Лоґан, коли поліція обложила будинок над раном і застукала до його дверей.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ДІТРОЙТ, МІШ.

На інформаційно-освідомлюючу акцію.

Ходили колядувати на повищу ціль в користь України членкиці й члени 24 від. ОДВУ і 14 від. УЗХ і заколядували $168.75.

Зложили: д-р І. Грибик $5; А. Блащук $4; по $3: інж. О. Луцейко, А. Кривий, І. Кирилюк; по $2: Г. Іваськів, В. Храмей, В. Буґера, А. Михальчук, М. Дворянин, С. Костюк, С. Любінський, А. Блащук, С. Боднар, І. Семеген, Ф. Гузіль, Е. Піхурський, М. Кос, В. Єднак, В. Сквором, П. Федик, В. Сидор, І. Рудянин, В. Мировський, А. Грабовський, І. Рудянин, А. Кривий, А. Левкут, А. Градовський, О. Побуцький, І. Столяр. Українська Мішиґанська Ліга; по $1.50: Й. Масляк, Гусак, Вас. Кат. Палінка; по $1: С. Чорний, В. Батрин, І. Іванчук, І. Мус, Т. Кіхтан, І. Квасніцький, Н. Домбіцький, Д. Дубрівний, д-р Корбиляк, д-р А. Т. Кібзей, Н. Олійник, В. Василишин, Ф. Бурбан, М. Філіпс, А. Петрик, С. Філіпс, А. Ґенсьорський, П. Ґардій, Т. Савяк, А. Соломка, Т. Петрик, І. Бойко, О. Старко, Т. Віхорек, А. Павлюк, А. Таманчук, Й. Посівак, В. Топольницький, В. Польовий, М. Михайленко, Ю. Пелюх, В. Прокіпчук, А. Навроцька, П. Войтович, А. Пшеничний, В. Дідик, П. Махній, І. Таманчук, І. Грабовська, М. Марків, П. Паланиця, С. Яремій, Ю. Салович, о. К. Кульматицький, П. Ковальський, пані А. Фортуна, Н. Яцишин, П. Ващук, С. Честух, Д. Цьопало, А. Маланин, М. Борейко, М. Пюпик, П. Баран, А. Наконечна, М. Кіптик, О. Романчук, К. Стаськів, Ю. Шевчук, М. Цюпало, А. Дяків, М. Никоп, Й. Масляк, І. Батрин, П. Батрин, А. Дідик, І.Владика, М. Ґолей, Т. Винничук, А. Дутка, К. Луцейко, брати Гусаки, д-р М. Качмар, Д. Кримко, А. Котович, І. Форись, С. Бородач, М. Михайленко, Т. Польовий, О. Шеремета, С. Яремій, І. Козачок, П. Лелюх; по 50 ц.: Я. Возьний, М. Опачак, М. Малиняк, Т. Ковальчук, А. Колосівський, Коркодан, В. Лишак, І. Дядик, В. Сидор, С. Олійник, В. Нагайло; по 25 ц.: М. Прокіпчук, П. Кіянчук.

Іван Батрин, фін. секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

З забави на добру ціль.

В грудні м. р. діти, кревні і знайомі справили несподіванку громадянам Пилипові й Ірині Стойко з нагоди їх 25-літньої річниці подружого життя. Ювилятів запрошено до салі при Черис ев., і коли вони ввійшли до середини, їх несподівано приявні привитали грімкими оплесками, а їх діти вручили їм букети цвітів. Ювилянти були тим глибоко зворушені.

Коли засіли до столу, гром. О. Косюк привитав ювилятів від усіх присутніх і переповів коротко ті заслуги, які ювилянти поклали на громадському полі впродовж останніх 25 років. На тій забаві було приявних 125 родин, які відповідно обдарували ювилятів. Також переведено збірку на сплату довгу місцевої церкви.

А 14 січня ювилянти запросили до своєї хати тих громадян, що займалися влаштуванням цеї приємної несподіванки і гарно їх погостили. При тім підписана попросила приявних не забути і про народні потреби, зокрема про українських ранених січовиків, чи на щось інше. Нині треба більше жертв, ніж колинебудь передтим, бо наша батьківщина придавлена дуже важко. Зложили по $1: П. І. Стойко, Й. Ю. Ходоровські; по 50 ц.: Д. Ґембаровський, Н. Вецал, А. Борис, О. Косюк, З. Ґуриняк, К. Королишин; по 25 ц.: І. Стрик, М. Кінаш, Р. Вецал, А. Карась, А. Зеленька. Гроші, $6.40, вислано через Обеднання на акцію визволення України.

Р. Вецал.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 1. березня 1940. року в С. Бетлегем, Па., в шпиталі Темпел Госпитал, де він був від довшого часу на лікуванню, довголітній член У. Н. Союзу

РАФАЇЛ ОСТАПЧУК.

Він родився в селі Черніхівці, повіт Збараж, Західня Україна, 15. листопаду 1893. року.

До Українського Народного Союзу вступив в 1916. році.

Оставив жену Марію, сестру Параню й чотири дочки: Марію, Анастасію, Ольгу й Ярославу.

Похоронений на українськім католицькім цвинтарі св. Йосафата.

Най земля буде Йому пером!

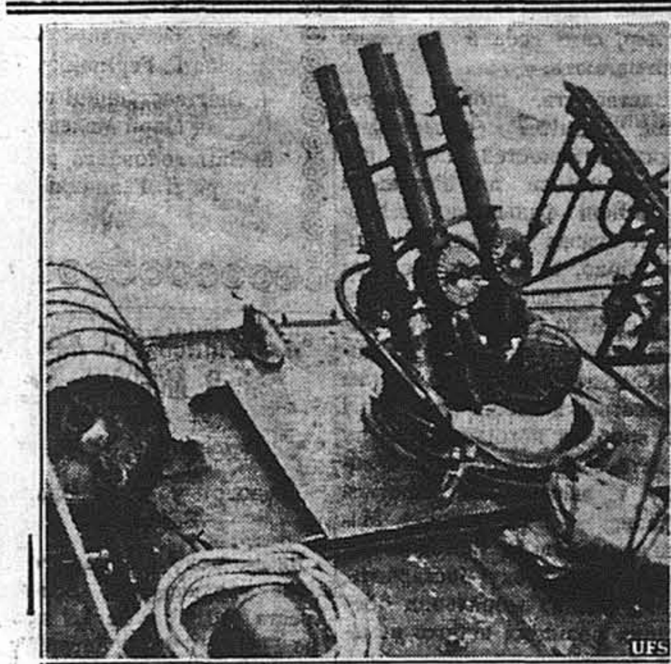
Андрій Данильчук.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

На школу в Моджанах.

Відділ 221 У. Н. Союзу ухвалив вислати з каси через Обеднання $10 як різдвяний дар на школу в Моджанах, Чехія.

Тарас Шпікула.

ПРОТИЛЕТНИЧІ МАШИНОВІ КРІСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(106)

Слон, заохочений словами Юкага, почав швидко бігти в напрямку відкритої брами. За ним пустився гурт торців. Вони кричали і гнівно вимахували списами. Але слон був уже близько брами, за якими чорніли нетри. Торець, що був напереді, зупинився і розмахнув своєю списою, щоби пустити нею в напрямку утікаючих.

Тимчасом Тарзан і Пері вдаряли разураз своїми джаґанами в землю, шукаючи жемчугів. Сонце їх немилосерно пекло, а й кайдани відались у тіло. Але вони працювали. Нагло роздався голос сурми. Тарзан підняв голову і побачив оподаль валку зо слонів, що були прикрашені блискучими прикрасами.

В середині ішов слон, що своєю пишнотою перевищав усіх інших. Це був королівський слон. На його сідлі сиділа королева Аґті, а біля неї, на здивування Тарзана і Перія, була Дженета Буртон. Китаєць Вонґ і декілька інших важних осіб сиділи на іншім слоні, що йшов зараз за королевою.

Ця валка, віхавши на копальняне поле, зупинилась. А за хвилю перед Тарзаном і Перієм зявився Мунґо і заявив, що королева бажає їх бачити. Ні Тарзан ні Пері не сподівалися нічого путнього з того побачення. Пері не вдержав і наголос завважив: „Що та чортиця тепер задумала з нами зробити?" Скоро він довідався.